

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΜΙΧΑΛΗ ΤΡΕΜΟΠΟΥΛΟΥ
στη Στρογγυλή Τράπεζα ANTIΓΟΝΗΣ 2010
ΓΙΑ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ

Αθήνα 20/12/2010

Εκ μέρους του Κέντρου ANTIΓΟΝΗ επιτρέψτε μου να σας καλωσορίσω κι εγώ στην ένατη Στρογγυλή Τράπεζα κατά των διακρίσεων, ένα θεσμό που έχουμε καταφέρει να διατηρήσουμε σε ετήσια βάση ανελλιπώς ήδη από το 2002, ώστε να έχει καθιερωθεί πλέον ως ένα πάγιο και δημοφιλές βήμα διαλόγου ανάμεσα σε ποικίλους φορείς της κοινωνίας και της πολιτείας, που ασχολούνται με ζητήματα καταπολέμησης του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Μάλιστα προ ημερών, στις 17 του μηνός, δόθηκε στη δημοσιότητα, όπως κάθε χρόνο, και βρίσκεται στην ιστοσελίδα μας, και η Ετήσια Έκθεση 2010 του Κέντρου ANTIΓΟΝΗ, προϊόν εθελοντικής προσπάθειας, που καταγράφει συνολικά και αναλυτικά όλα τα φαινόμενα διακρίσεων σε όλους τους κρίσιμους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Είναι γεγονός ότι στις μέρες μας, και ειδικά στην ευρωπαϊκή ήπειρο, ύστερα μάλιστα από πολύχρονους αγώνες κοινωνικών κινημάτων και φορέων προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ίσης μεταχείρισης, όλο και περισσότερο διαδίδεται η άποψη ότι αποτελεί ζωτική ανάγκη ένα μοντέλο κοινωνικής ενότητας, στο οποίο θα εμπεριέχεται το στοιχείο της διαφοροποίησης. Ένας τύπος, δηλαδή, ταυτότητας που θα είναι σε θέση να καλλιεργεί την ενότητα μέσω της πολιτισμικής ετερότητας. Πληθαίνουν οι φωνές σε όλο τον κόσμο που υποστηρίζουν ότι η σφυρηλάτηση της ενότητας και της κοινωνικής συνοχής και η καλλιέργεια της πολιτισμικής διαφοροποίησης οφείλουν να αντιμετωπίζονται ως εξίσου σημαντικοί στόχοι. Σε έναν πολυπολιτισμικά ορισμένο «κοινό πολιτισμό» τα διαφορετικά άτομα και ομάδες αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και αλλάζουν τις παραστάσεις τους μέσα από αυτή την αλληλεπίδραση.

Κάτι τέτοιο, όπως υποστηρίζεται και από σύγχρονους κλάδους της επιστήμης, θα επέτρεπε σε όλους να κατανοήσουν τις διαφορές στην πολιτισμική κληρονομιά των εθνών, θα διασφάλιζε την καλλιέργεια και την προστασία της ετερότητας, θα ενδυνάμωνε την αίσθηση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της εμπιστοσύνης ανάμεσα στους πολίτες, καθώς και την αίσθηση του «ανήκειν». Πολλοί συνάδελφοι ευρωβουλευτές έχουν δώσει αγώνες επί σειρά ετών για την προώθηση Ψηφισμάτων αλλά και για τη βελτίωση νομοθετικών κειμένων Οδηγιών που αφορούν ζητήματα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης και αντιμετώπισης του φαινομένου των ρατσιστικών διακρίσεων και της ρατσιστικής βίας, που αυξάνει και αποκτά ολοένα και πιο ανησυχητικά χαρακτηριστικά σε όλες σχεδόν τις χώρες της Ε.Ε.

Σε ό,τι αφορά τις εξελίξεις στην Ελλάδα κατά τη χρονιά που κλείνει, το 2010, πιστεύω ότι αξίζει να συγκρατήσουμε στο νου μας ότι η πιο σημαντική τομή που φαίνεται να κομίζουν οι νέες ρυθμίσεις για την απονομή ιθαγένειας στους μετανάστες/τριες συνίσταται στη ρήξη που επέρχεται στην «εθνική ταυτότητα», όπως αυτή είχε διαμορφωθεί στο «συλλογικό φαντασιακό» των Ελλήνων επί πολλές δεκαετίες, λόγω μιας συστηματικής χειραγώγησης της κοινής γνώμης από παντελώς εσφαλμένες κα επιστημονικά ατεκμηρίωτες αντιλήψεις περί «ιστορικής και πολιτισμικής συνέχειας». Από την άποψη αυτή, η επικείμενη απώλεια της «μονοπωλιακής θέσης» του «δικαίου του αίματος» συνιστά, πράγματι, ένα θετικό πολιτισμικό σοκ για την κυρίαρχη θεώρηση.

Ειδικότερα για χώρες όπως η Ελλάδα που έχουν πρόσφατη εμπειρία ως εστίες υποδοχής μεταναστών/τριών, ερευνητικές μελέτες απαλλαγμένες από εθνικιστικές φοβίες μπορούν να συμβάλουν στην ανάδειξη της ωφελιμότητας μιας πιθανής κοινωνικής ένταξης μέσω απόκτησης ιθαγένειας. Θέματα όπως η διασύνδεση χαμηλής γεννητικότητας και κοινωνικής ασφάλισης, η αντιμετώπιση των φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας που απειλούν δημοκρατικές κατακτήσεις των ευρωπαϊκών κοινωνιών, καθώς επίσης και η επαναδιατύπωση της έννοιας της

«εθνικής ταυτότητας» προς μια κατεύθυνση μετεξέλιξης και υπέρβασής της, θα έπρεπε να αποτελούν αυτή τη στιγμή τους κεντρικούς άξονες πραγμάτευσης του μεταναστευτικού φαινομένου στον πολιτικό διάλογο. Η συζήτηση για τις ταυτότητες έχει αναδείξει ότι πατρίδα είναι τα παιδικά μας χρόνια. Μόνο που κάποιοι, από αυτούς που συζητάμε, γεννήθηκαν εδώ.

Κατά συνέπεια, ένα νομικό καθεστώς **πλήρους απόδοσης δικαιωμάτων και υποχρεώσεων**, όπως είναι η ιθαγένεια, **αποτελεί τον πιο ασφαλή τρόπο ένταξης**. Η ιθαγένεια δεν πρέπει να νοείται ως έπαθλο για κάποιον που θα αποδείξει «επαρκή προσήλωση» στα «ιδεώδη του έθνους» ή «επαρκή διάθεση» να γίνει κοινωνός μιας «εθνικής ταυτότητας» που τυχόν πρεσβεύει ή νομίζει ότι πρεσβεύει η πλειοψηφία, αλλά ως τεκμήριο πραγμάτωσης μιας απερίφραστης δήλωσης βούλησης ενός αλλοδαπού να μετάσχει σε μια «πολιτική κοινότητα» ανοικτή και διαρκώς εξελισσόμενη.

Συγχαίρω τους διοργανωτές, τον Νάσο προσωπικά και εύχομαι καλή επιτυχία στη συνέχεια της εκδήλωσης.